ÁRPÁD GIMNÁZIUM

BIOLÓGIA HÁZIVERSENY 2014. november

Név, osztály:

I. Kígyók - Nevezd meg a képen látható magyarországi kígyófajokat! (6) 28p/

A hat képen látható kígyón kívül még 1 kígyófaj él hazánkban. Melyik az? (1).....

A)	B)	C)
D)	E)	F)

Párosítsd a következő leírásokat az előbbi kígyófajokkal! Betűvel válaszolj! Vigyázz! A leírásokban szerepel a képen be nem mutatott faj is. Az ő jele az X legyen! (21)

1.	Egy eurázsiai kígyófaj, amely az ókorban a gyógyítás istene, Aszklépiosz egyik attribútuma volt.	
2.	Támadásainak hevessége miatt a népnyelv ugró siklóként is ismeri.	
3.	Magyarországon gyakran látható kedvelt strandoló helyeken (Balaton, Velencei-tó stb.). Egy elszigetelt populációja az Aggteleki Nemzeti Park nagyobb folyóvizeiben él.	
4.	Elsősorban lassabb folyóvizek, tavak, holtágak, mocsarak mellett él, de kavicsbányákban, lápokban és víztől távolabb is előfordul sík-, domb- és alacsonyabb hegyvidéken egyaránt.	
5.	A népnyelv régen kurtafarkú kígyónak nevezte.	
6.	Joseph Laurenti a tarkóján látható mintázatot az osztrák címer kétfejű sasához hasonlította.	
7.	Meglehetősen hosszú, akár két méteresre is megnövő kígyófaj, bár a magyarországi példányok ritkán érik el a 160 centiméteres hosszt.	
8.	Órákig képes levegővétel nélkül mozdulatlanul várakozni víz alatti rejtekhelyén, hogy aztán lecsapjon áldozatára.	
9.	Átlagosan 50–70 centiméter (kivételesen 80 cm) hosszúra nő meg, teste szürkés, barna, sárgás vagy bronzvörös; hasa téglavörös, vörösessárga vagy kékesszürke.	
10.	A Szársomlyó fokozottan védett hegyén valószínűleg garantálható a populáció fennmaradása.	
11.	Hátán barna, cikcakkos sáv fut végig a tarkótól a farok végéig, amit az oldalakon hasonló színű foltsor kísér. A tarkón jellegzetes X vagy Y alakú mintázat látható, de ez egyes tájegységek populációjában hiányozhat is.	
12.	Nőstényeknél halványabb, hímeknél erőteljesebb színű, félhold alakú, sárga, fehér vagy ritkábban vörös folt van, amely azonban számos egyedről hiányozhat.	
13.	Kizárólag Magyarországon előforduló, rendkívül ritka kígyó, a Kárpát-medence faunájának elismerten legveszélyeztetettebb állata.	
14.	A gyepes élőhelyeket kedveli. Hazánkban a nyugati populációi elsősorban nedves réteken, lápokon, legelőkön élnek, a Duna-Tisza közi állomány viszont a Kiskunság száraz sztyeppjein található meg.	
15.	A kifejlett példányok hasa sárgásfehér, hátuk és oldalaik zöldesek, barnásak vagy szürkések. A halántékon világossárga, halványabb mintázat látható, bár az idősebb állatokról ez hiányozhat.	
16.	A vér alakos elemeit kicsapó mérge huzamosabb ideig tartó kellemetlenséget és részleges bénultságot okozhat, a felépülés legfeljebb egy évig tart.	
17.	A kígyó félénk, rejtőzködő életmódja és alacsony példányszáma miatt marása rendkívül ritka, ráadásul a rövid méregfogakból kifecskendezett, kevés, gyenge méreg hatása megközelítőleg egy méh csípésének felel meg.	
18.	Tudományos nevének jelentése: „osztrák koronácska” ,	
19.	„Fészeknek” előszeretettel választ komposzthalmokat, rothadó növénykupacokat, olykor más nőstényekkel közösen.	
20.	Alapszíne – a teljesen fekete melanisztikus példányokat kivéve – olajzöldes szürke, amelyet hátán sötétbarna vagy fekete négyzetek tarkítanak.	
21.	Feje és szemei is meglehetősen nagyok. A kifejlett példányok háta szürkésbarna, hasa sárgás. A háti pikkelyeken sárga csík húzódik.	

II. KÉRDEZZ-FELELEK 17 p/

a) Milyen népi nevei vannak a szalakótának? (2)

……..……..

b) Melyik állattal lehet leginkább összetéveszteni a nyusztot? Melyek a legfőbb megkülönböztető jegyeik? (7)……

	nyuszt	……
torokfolt színe		
torokfolt alakja		
talp szőrözöttsége		

c) Milyen vegyületek vagy fizikai jenségek adják a madártollak színét? (4)

fekete, szürke, rozsda, barna	**piros, sárga árnyalatok**	**élénksárga**	**kék és zöld**

d) Nevezz meg legalább 4 funkcióját a tollnak! (4)

……..

……

III. TOTÓ 7p/

1. 2012-ben hány pár szalakóta fészkelt hazánkban?
   A) 750-1050 pár
   B) 7500-10000 pár
   C) 150-700 pár
   D) 1500-2500 pár

2. Mi a legfőbb zsákmánya télen a nyusztnak?
   A) egér
   B) veréb
   C) cinkék
   D) mókus

3. Mennyi a szalakóta eszmei értéke?
   A) 5000 Ft
   B) 50000 Ft
   C) 500000 Ft
   D) 5000000 Ft

4. Hova nem fészkel a szalakóta?
   A) zöld küllő elhagyott odújába
   B) odvas nyárasok, füzesek természetes üregeibe
   C) ürgelyukba
   D) gólyafészkek oldalába

5. Melyik állat nem természetes ellensége a nyusztnak?
   A) uhu
   B) vadmacska
   C) hiúz
   D) gyöngybagoly

Forrás: TermészetBúvár2014/5. szám és Internet

Leadási határidő: 2014. december 8.

Természettudományi Tanári, Keszléri tanárnő

NEVED, OSZTÁLYOD NE FELEJTSD EL FELÍRNI!

Összesen: 50 pont/